

SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE SERFİÇE DOĞUMLU MEMURLAR (1879-1890)

Rahime YAVUZ GERENTEPE¹

Öz

Osmanlı bürokrasisinin kurumsal yapısını anlamada birincil elden veri sunan kaynaklardan biri Sicill-i Ahvâl Defterleridir. Devlet hizmetinde bulunan memurların meslekî ve sosyal geçmişlerinin sistematik biçimde kaydedildiği bu defterler, memurların biyografik bilgilerinin yanı sıra Osmanlı idari zihniyetinin memur tanımı, liyakat ölçütleri ve terfi mekanizmalarına ilişkin önemli ipuçları barındırır. 1879'da tesis edilen Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kayıt sistemi, özellikle II. Abdülhamid döneminde merkeziyetçi yönetim anlayışının güçlenmesiyle daha da kurumsallaşmıştır. Memurların kimlik, eğitim, meslekî performans ve terfi süreçlerine dair çok katmanlı veriler üretilmiştir. Bu defterlerde yer alan kayıtlar memurun doğum yeri, aile arka planı, eğitim aldığı kurumlar, yabancı dil bilgisi, göreve başlama yaşı, tayin ve terfi seyri gibi unsurlar yalnızca bireysel kariyerleri değil, aynı zamanda taşra ve merkez bürokrasisi arasındaki güç dengelerini, sosyal mobilité kanallarını ve modernleşme politikalarının saha etkisini analiz etmeye imkân tanımaktadır. Bu çalışma, söz konusu defterler üzerinden Serfiçe doğumlu 16 memurun meslekî profillerini inceleyerek Osmanlı taşra elit üretim mekanizmasına dair yapısal bir okuma ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sicil-i Ahval Defterleri
Serfiçe
Memur
Biyografi
Bürokrasi

Makale Hakkında

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi : 24.10.2025
Kabul Tarihi : 05.01.2026
E-Yayın Tarihi : 15.03.2026
DOI : 10.58702/teyd.1809889

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta: rahimeyavuzgerentepe@arel.edu.tr, ORCID: 0009-0009-1249-8372.

CIVIL REGISTRY RECORDS OF OFFICIALS BORN IN SERFİÇE (1879-1890)

Abstract

The Sicill-i Ahvâl Defterleri (Civil Registry Books) are primary source data for understanding the institutional structure of the Ottoman bureaucracy. These registers systematically recorded the professional and social backgrounds of state officials, containing not only their biographical information but also significant clues regarding the Ottoman administrative mindset's definition of an official, merit criteria, and promotion mechanisms. The registration system established by the Sicill-i Ahvâl Commission in 1879 became further institutionalized, especially during the reign of Abdülhamid II, with the strengthening of the centralist administrative approach. Multi-layered data concerning the officials' identity, education, professional performance, and promotion processes was produced. The records in these registers—including the official's birthplace, family background, educational institutions attended, foreign language proficiency, age of entry into service, and the course of appointments and promotions—allow for an analysis not only of individual careers but also of the balance of power between the provincial and central bureaucracy, channels of social mobility, and the practical impact of modernization policies. This study aims to provide a structural reading of the Ottoman provincial elite production mechanism by examining the professional profiles of 16 officials born in Serfiçe through these registers.

Keywords

Registers of Official Service Records
Serfiçe
Government Official
Biography
Bureaucracy

Article Info

Research Article

Received : 24.10.2025
Accepted : 05.01.2026
Online Published : 15.03.2026
DOI : 10.58702/teyd.1809889

Kaynakça Gösterimi: Yavuz Gerentepe, R. (2026). Sicill-i ahvâl kayıtlarına göre serfiçe doğumlu memurlar (1879-1890). *Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 7 (1), 140-156.

Citation Information: Yavuz Gerentepe, R. (2026). Civil registry records of officials born in serfiçe (1879-1890). *Journal of Society, Economics and Management*, 7 (1), 140-156.

GİRİŞ

Serfiçe, günümüzde Yunanistan sınırları içerisinde yer almakta olup Osmanlı idaresi döneminde Manastır vilayetinin yaklaşık 140 kilometre güneydoğusunda konumlanmıştır. Şehir, İnce Karasu Nehri'nin yaklaşık sekiz kilometre güneyinde, bu nehre dökülen bir derenin 433 metre rakımlı kesiminde yer alır. Aynı adı taşıyan sancağın merkez kazası olan Serfiçe'nin kuzey-kuzeybatısında Kozana, güneydoğusunda Alasonya, doğusunda Katrin bulunmakta Naslıç ve Cuma kazaları kuzey-kuzeybatısında, Grebene kazası ise batısında yer almaktaydı (Erken, 2021, s. 204). Osmanlı döneminde ise idarî bakımdan bir kaza statüsüne sahip olan şehir, zaman içerisinde önemini yitirerek bugün kendisine bir dönem bağlı bulunan Kozana kasabasının idarî merkezi hâline gelmiştir. XIX. yüzyılın ikinci çeyreğinde bölgeyi ziyaret eden İngiliz seyyah W. Leake, Serfiçe ve çevresine dair ayrıntılı bilgiler aktarmıştır. Leake'in tespitlerine göre Serfiçe, Yenice-i Vardar civarında yer alan İnce Karasu Nehri ile Tırhala'nın kuzeyinde uzanan Khassia Dağları arasında kalan coğrafi bir kuşakta bulunmaktadır. Kentin doğu yönü Orta Makedonya ile Teselya bölgelerini birbirinden ayıran Olympos Dağı ile çevrilidir. Olympos Dağı, Arnavutluk sınırlarından başlayarak Selanik Körfezine kadar uzanmakta ve bu güzergâh boyunca Aliakmon Nehri tarafından yarılmış geniş bir vadinin oluşumuna katkı sağlamaktadır. Söz konusu vadi, Serfiçe'nin Karaferye ve Selanik doğrultusuna açılmasını kolaylaştıran doğal bir geçit niteliğindedir (Kabak, 2013, s. 45).

Serfiçe, Osmanlıların Balkanlardaki genişleme sürecinde stratejik bir geçit konumunda bulunması nedeniyle erken fethedilen yerleşimlerden biri olmuştur. Şehir, I. Bâyezid döneminde, 1393 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştır. Teselya ovasına açılan doğal bir kapı niteliği taşıyan coğrafi konumu, Serfiçe'nin askerî ve lojistik önemini artırmıştır. Bu nedenle kentin fethi, bölgedeki Osmanlı hâkimiyetinin istikrarı açısından kritik bir aşama olarak değerlendirilmiştir. Kaynaklarda, I. Bâyezid'in bizzat sefer sırasında şehrin surları önüne kadar geldiği ve direniş gösteren yerel kuvvetlerin kısa sürede teslim alındığı belirtilmektedir. Fethin ardından Serfiçe, idari bakımdan Osmanlı toprak sistemine dâhil edilmiş ve XX. yüzyılın başlarına dek imparatorluk sınırları içinde varlığını sürdürmüştür (Kayapınar, 2002, s. 187-195). Çalışmamıza konu olan, Osmanlı Arşivi Sicill-i Ahvâl Defterlerinde kayıtlı bulunan 1879-1890 seneleri arasında Serfiçe'de doğmuş olan 16 memur tespit edilmiştir. Memurların tamamı Müslümandır. Kayıtlarda gayrimüslim bir memura rastlanmamıştır. Çalışmada bu memur grubunun, toplumsal kökenleri, aileleri ve şöhretleri, eğitim durumları, mesleki gelişimleri, bir grup biyografisi şeklinde değerlendirilmiştir.

1. Serfiçeli Memurların Toplumsal Kökenleri ve Kimlik Bilgileri

Sicill-i Ahvâl defterlerinde Serfiçe doğumlu 16 memurun kaydı bulunmaktadır. Bu memurların hepsi Müslüman kökenlidir. Müslüman memurlardan 14'ü çift isimli, 2'si ise tek isimlidir. Müslüman memurlarda en fazla kullanılan isim Mehmet'tir. Ahmet Rifat ismine sahip iki memur bulunmaktadır. Memurların doğum tarihleri 1879 ile 1890 yılları arasında değişmektedir. En erken doğan memur 1879 doğumlu Ahmet Rifat Efendi, en son doğan memur ise 1890 doğumlu Arslan Lütfi Efendi'dir. Memuriyete başlama yaşları 16 ile 31 arasında değişmektedir. Serfiçeli memurların 14'ü Efendi 2'si Bey ünvanına sahiptir. 'Bey' ünvanına sahip memurlar Osman Nuri Bey ve Mehmed Emin Bey'dir.

Serfiçeli memur grubunun toplumsal kökenlerine dair ipuçları, babalarının taşıdığı ünvanlardan hareketle belirlenebilmektedir. Zira Osmanlı döneminde bireylerin mensubu bulundukları toplumsal zümreyi yansıtan en önemli göstergelerden biri, kullandıkları ünvanlardır. Bu bağlamda, Türk toplumuna ait eski bir ünvan olan *beyin* özellikle tahsilli ve terbiyeli kimselere özgü bir saygınlık ifadesi olarak kullanılan *efendi* ünvanının da yaygın biçimde tercih edildiği görülmektedir (Değirmenci, 2021, s. 176). Serfiçeli memurların baba isimlerinin sonundaki ünvanlara bakıldığı zaman 6 *Ağa*, 8 *Efendi* ve 2 *Bey* kullanıldığı görülmektedir. Ünvanı belirtilmeyen bir memur babasına rastlanılmamıştır. Memur babaları sahip oldukları meslekler açısından değerlendirilecek olursa 16 memurdan sadece 10'unda baba mesleğine dair bilgiler mevcuttur. Bu meslekler tüccar, vergi müdürü, bidayet mahkemesi odacısı, telgraf ve posta müdürü, polis komiseri, ilmiye sınıfı mensubu, müftü, maliye muhasebecisi, rüşdiye müdürü ve berber şeklindedir. Kalan 6 memurun baba mesleği hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Tercüme-i Hal varakası doldurulurken memur ailesinin sahip olduğu lakaplar da kayıt altına alınmıştır. Kayıtlarda söz konusu 16 memurdan 1'inin sülale ismine yer verilmiştir. Abdülkadir Zeki Efendi'nin sülale isminin İslamoğlu olduğu tespit edilmiştir (Başbakanlık Osmanlı Arşivi [BOA], DH.SAİDd., 155-131, 1879).

Tablo 1. Serfiçeli Memurların Toplumsal Kökenleri ve Kimlik Bilgileri

Memurun Adı	Doğum Tarihi	Baba Adı	Baba Mesleği
Ahmet Rifat Efendi	1296/1879	Mü'min Ağa	-
Osmân Nuri Bey	1297/1880	Ahmed Hüsnî Bey	Tüccar ve ziraatçı
Hüseyin Bahri Efendi	1297/1880	Ali Efendi	-
Ahmed Rif'at Efendi	1298/1881	Mümin Ağa	Kethüda
Ahmed Şükri Efendi	1298/1881	Hüseyin Ağa	-
Mehmed Emin Bey	1299/1882	Yahyâ Efendi	Vergi Müdürü
Rif'at Efendi	1299/1882	İbrahim Ağa	-
Mehmed Rif'at Efendi	1303/1886	Halil Efendi	Bidâyet mahkemesi odacısı
Süleyman Efendi	1303/1886	Rûşen Ağa	-
Yusuf Ziya Efendi	1304/1887	Ferid Efendi	Telgraf ve posta merkezi müdürü
Mehmed Sa'id Efendi	1305/1888	İbrahim Efendi	Polis Komiseri
Abdülkadir Zeki Efendi	1305/1888	Halil Efendi	-
Mehmed Esad Efendi	1306/1889	İzzet Efendi	Müftü
Mehmed Esüriddin Efendi	1306/1889	Hasib Bey	Muhasebeci
Ahmet Cevdet Efendi	1306/1889	Ahmed Hilmi Efendi	Rüşdiye müdürü
Arslan Lütfi Efendi	1307/1890	Hüsâmeddin Ağa	Berber

2. Serfiçeli Memurların Eğitim Durumları

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde doğum yeri ve yılı bilgisinin hemen ardından memurun eğitim durumuna ilişkin bilgilere yer verildiği görülmektedir. Bu bölümde memurların öncelikle hangi ilköğrenim kurumlarında eğitim aldığı belirtilmiştir. Söz konusu kayıtlarda, 'sıbyan mektebinde mukaddemât-ı ulûm-ı diniyye tahsil etmiş' şeklinde ifadeler, memurun temel dini bilgilerle donatılmış olduğunu göstermektedir. Mevcutsa, 'âlîyyü'l-a'lâ' gibi derece kayıtları üzerinden alınan diplomanın seviyesi de belirtilmiştir. Ayrıca memurun

okuryazarlığı çoğunlukla ‘Türkçe okur-yazar’ ifadesiyle tanımlanmakta buna ek olarak yabancı dil bilgisine sahip olanlar için ‘Fransızca tekellüm ve kitâbet eder Rumca bilir’ ve ‘Türkçe okuyup yazar’ ifadeleri kullanılmıştır. Serfiçeli memurlardan sadece Mehmed Emin Bey’in kısmen Almanca bildiği tespit edilmiştir (BOA, DH.SAİDd., 196-423, 1882b). Bunun yanı sıra Serfiçeli memurlardan 7’si Rumca bilirken 4’ü hem Rumca hem Fransızca bilmekte olup yabancı dil olarak sadece Fransızca bilenlerin sayısı 4 olarak tespit edilmiştir. Memurlardan Hüseyin Bahri Efendi, Süleyman Efendi ve Mehmed Esüriddin Efendilerin bildikleri yabancı diller hakkında hiçbir bilgi mevcut değildir (BOA, DH.SAİDd., 172-349, 1880a; BOA, SAİDd., 156-319, 1886a; BOA, DH.SAİDd., 191-40, 1889c).

Kayıtlarda memurların aldıkları eğitim üzerinde ayrıntılı olarak durulmaktadır. Memurların tamamına yakını ilköğrenimlerini o zamanın ilkokulu olarak adlandırılan sıbyan/ibtidai mekteplerinde tamamlamışlardır. İlk mekteplerde mukaddemât-ı ‘ulûm-ı dîniyyeyi (BOA, DH.SAİDd., 155-131, 1879; BOA, DH.SAİDd., 104-188, 1881a; BOA, DH.SAİDd., 110-159, 1882c; BOA, DH.SAİDd., 127-187, 1883; BOA, DH.SAİDd., 144-313, 1886b; BOA, DH.SAİDd., 173-139, 1890) rüşdiyede ulûm- u fûnûn (BOA, DH.SAİDd., 104-188, 1881a; BOA, DH.SAİDd., 110-159, 1882c; BOA, DH.SAİDd., 128-59, 1882d; BOA, DH.SAİDd., 144-313, 1886b; BOA, DH.SAİDd., 188-171, 1888b) tahsil ettikleri tespit edilmiştir. Serfiçe doğumlu memurların eğitim durumlarına bakacak olursak belli bir standardın olmadığı dikkat çekmektedir. Aşağıdaki tabloda ayrıntılı bir şekilde gösterildiği gibi 16 memurun hemen hemen hepsi sıbyan, iptidai ve rüşdiye mekteplerine gitmiştir. Bu memurlar arasında 2 memurun Sıbyan, 9 memurun ise İbtidai mekteplerine gittiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte 2 memurun Rüşdiye okuluna devam ettiği anlaşılmaktadır. Memurlardan Hüseyin Bahri Bey, üçüncü sınıfa kadar okuyarak Rüşdiye terk olarak kayıtlara geçmiştir (BOA, DH.SAİDd., 172-349, 1880).

Tablo 2. Serfiçeli Memurların Eğitim Bilgileri

Memurun Adı	İlköğrenim	Ortaöğrenim	Yüksek/Mesleki Öğrenim	Bildiği Yabancı Diller
Ahmet Rıfat Efendi	İbtidai	Rüşdiye	-	Rumca, Türkçe
Osmân Nûrî Bey	İbtidai	Rüşdiye	Manastır İdasisi ve Hukuk Mektebi	Fransızca, Türkçe, Rumca
Hüseyin Bahrî Efendi	-	Rüşdiye(terk)	-	-
Ahmed Rif‘at Efendi	İbtidai	Rüşdiye	-	Türkçe, Rumca
Ahmed Şükrî Efendi	İbtidai	Rüşdiye	-	Türkçe, Rumca
Mehmed Emîn Bey	-	-	Kuleli Askeriyyesi ve Mekteb-i Tıbbiye	Fransızca, Almanca, Rumca
Rif‘at Efendi	İbtidai	Rüşdiye	-	Türkçe
Mehmed Rif‘at Efendi	Sıbyan	Rüşdiye	-	Türkçe, Fransızca

Tablo 2 (Devam). Serfiçeli Memurların Eğitim Bilgileri

Süleymân Efendi				Mekteb-i İdadi	-
Yusûf Ziyâ Sıbyan Efendi			Rüşdiye	-	Türkçe
Mehmed Sa'îd Efendi	İbtidai		Rüşdiye	-	Türkçe, Rumca, Fransızca
Abdülkadir Zeki Efendi	İbtidai		Rüşdiye	Mekteb-i İdadi	Türkçe, Fransızca
Mehmed Esad Efendi	İbtidai		Rüşdiye	-	Türkçe, Fransızca
Mehmed Esüriddin Efendi	-	-	-	Selanik İdadisi	-
Ahmet Cevdet Efendi			Rüşdiye	-	Türkçe, Fransızca
Arslan Lütfi Efendi	İbtidai		Rüşdiye	-	Rumca, Türkçe

3. Serfiçeli Memurların Devlet Görevleri

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine yaklaşırken, özellikle II. Abdülhamid devriyle birlikte Osmanlı bürokrasisindeki memur sayısında kayda değer bir artış gözlemlenmektedir. Bu niceliksel artışa paralel olarak memur istihdamının belirli kurallara bağlanmasına yönelik girişimlerde bulunulmuştur. Her ne kadar sicil kayıtlarında bu kuralların içeriğine dair ayrıntılı bilgilere sınırlı ölçüde rastlanabilse de II. Abdülhamid döneminde imtihan usulüyle memur alımının kurumsallaştırılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Sicil kayıtlarında memurların göreve başlama süreçlerine ilişkin bilgiler her zaman sistematik olmasa da bazı memurların mülazemet yoluyla göreve başladığı görülmektedir. Memurların işe giriş yaşları incelendiğinde ise belirli bir standardın bulunmadığı dikkat çekmektedir (Akbulut, 2015, s. 91). Bu çerçevede çalışmamızın konusu olan Serfiçeli memurlar, genellikle kâtiplik gibi idari görevlerde bulunmuş bunun yanında maliye, güvenlik, asayiş, hukuk ve adliye gibi birimlerde de görev üstlenmişlerdir. Hatta bazı memurların idari ve yönetsel kademelerde yer aldıkları da görülmektedir. Serfiçeli memurların görev yaptıkları daireler arasında memur sayılarının dağılımı bakımından belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Bu memurların bir kısmının mülazemet sürecinden geçerek, bir kısmının ise doğrudan kadrolu olarak göreve başladıkları anlaşılmaktadır. Göreve başlama yaşlarına bakıldığında belirli bir standart tespit edilememektedir. Bu memurlardan 9'u farklı sürelerde mülazemetlik süreci yaşamışlardır. Bunlar Hüseyin Bahri Efendi, Ahmed Rif'at Efendi, Ahmed Şükri Efendi, Rif'at Efendi, Mehmed Rif'at Efendi, Yusuf Ziya Efendi, Mehmed Sa'îd Efendi, Abdülkadir Zeki Efendi, Mehmed Esirüddin Efendi'dir. Osman Nuri, Mehmed Emin Bey, Süleyman Efendi, Mehmed Esad Efendi ve Ahmet Cevdet Efendi doğrudan kadrolu göreve başlamışlardır (BOA, DH.SAİDd., 155-131, 1879; BOA, DH.SAİDd., 172-349, 1880a; BOA, DH.SAİDd., 107-107, 1881).

Serfiçeli memurların görev icra ettikleri kurumlara bakıldığında, devletin mali, idari ve adli teşkilatının farklı kademelerine yayılan bir dağılım dikkat çekmektedir. Bu kapsamda söz konusu memurların Düyûn-ı Umûmiye İdaresi, Ziraat Bankası, Adliye Nezareti, Tapu Kalemi, Sandık Emaneti, Bidayet Mahkemesi, Nüfus Müdürlüğü ve Maliye Nezareti gibi merkezî kurumların yanı sıra Telgraf ve Posta Nezareti'ne bağlı taşra birimlerinde de çeşitli görevlerde bulundukları tespit edilmiştir (BOA, DH.SAİDd., 104-188, 1881a; BOA, DH.SAİDd., 107-105, 1882a; BOA, DH.SAİDd., 110-159, 1882c; BOA, DH.SAİDd., 156-319, 1886).

Görev aldıkları yerler Serfiçe başta olmak üzere Alasonya, Selanik, Manastır, gibi şehirlerdir. Bu memurlardan sadece Mehmed Emin Bey, Hüdavendigâr Sancağı olarak belirtilen Bursa'da memuriyet yapmıştır (BOA, DH.SAİDd., 196-423, 1882). Serfiçeli memurlardan görevi iyi yapanlar rütbe ve terfilerle ödüllendirilirken görevini kötüye kullananlar cezalandırılmaktaydı. Memurlardan Osman Nuri Bey rütbe ile taltif edilmiştir (BOA, DH.SAİDd., 178-398, 1880). Memurlardan görevini kötüye kullanarak ceza alan bir kimse tespit edilmemiştir.

Tablo 3. Serfiçeli Memurların Görev Bilgileri

Memurun Adı	İlk Görev Yeri ve Birimi	İlk Maaşı (Kuruş)	Son Görev Yeri ve Birimi	Son Maaşı
Ahmet Efendi	Rifat Serfiçe Sancağı Bidâyet Mahkemesi	150	Serfiçe zabıt kitâbeti	600
Osmân Nuri Bey	Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmâniyye İrâde-i Merkeziyyesi umûr-ı hukûk müdürü kalemine	20	Dâhiliyye Nezâreti Hukûk Müşâvir Mu'âvinliğine	2.500
Hüseyin Efendi	Bahri Alasonya kazâsı Mâl Kalemi	350	Alasonya kazâsı Zirâ'at Bankası sanduku me'mûr	250
Ahmed Efendi	Rif'at Serfiçe Sancağı Adliyye ve Muhâsebe Aklâmı	-	Serfiçe Sancağı Evrâk Mu'âvinliği	155
Ahmed Efendi	Şükri Serfiçe Sancağı Meçlis-i İdari Kalemi	45	Evrâk Me'mûru Mu'âvinliğine	100
Mehmed Bey	Emin Mekteb-i Harbiyye Tababetine	-	Hüdâvendigâr vilâyeti sıhhiyye müdürü	2.500
Rif'at Efendi	Serfiçe Sancağı Evrâk Kalemi	45	Serfiçe Sancağı Evrâk Kalemi Mukayyidliği	45

Tablo 3 (Devam). Serfiçeli Memurların Görev Bilgileri

Mehmed Efendi	Rif'at	Serfiçe Muhâsebe Mübeyyizliği	Sancağı Kalemi	98	Serfiçe Kâtib Mu'âvinliği	Sancağı	500
Süleymân Efendi		Serfiçe Muhâsebe Kitâbeti	Sanduğu	-	Zirâat Müdüriyyet-i Umûmiyyesi	Bankası	-
Yusuf Ziya Efendi		Dersa'âdet Telgrafhânesi Muhâbere Me'mûriyyeti Refâkâti		320	Telgraf ve Posta Nezâreti		322
Mehmed Efendi	Sa'îd	Nakrihor Pasaport Me'mûriyyeti		500	Serfiçe Me'mûrluğu	Evrâk	400
Abdülkadir Efendi	Zeki	Serfiçe Vergi Defterciliği	Sancağı Kalemi	100	Serfiçe Müfredât Kitâbeti	Tahsîlât-I	300
Mehmed Efendi	Esad	Kayalar Beledî Tabâbeti	Kazâsı	600	Alasonya Beledîye Tabâbeti	Kazâsı	327 bin
Mehmed Esürriddin Efendi		Selânik Müddei Umûmîliği	İstînâf	-	Behnes Bidâyet Mahkemesi Müddei Umûmî Mu'âvinliği		327 bin
Ahmet Efendi	Cevdet	Manastır ma'iyet me'mûrluğu	vilâyeti	500	Umûr-ı Mahalliyye-i Vilâyât Müdüriyyeti		600
Arslan Efendi	Lütfi	Serfiçe Muhâsebe Kalemi	Sancağı	-	Kalem-i Muvazzaf Mülâzımlığı	Mezbûr	100

4. Serfiçe Doğumlu Devlet Adamlarının Kimlik Bilgileri

4.1. Ahmet Rıfat Efendi

Mü'min Ağa'nın oğludur. 1879 senesinde Serfiçe Kasabasında dünyaya gelmiştir. Serfiçe Kasabasında ibtidai ve rüşdiye mekteplerinde müfredatlı olan dersleri okuyup bu derslerden başarılı olduğunu gösteren şahadetnamesini almıştır. Ayrıca Rumca konuşmakta mahirdir. Tercüme-i Hal varakasında belirtildiğine göre Türkçe okur-yazardır. 13 Mart 1896 tarihinde Serfiçe sancağı Bidayet Mahkemesi kalemine mülazemetle (aday memur olarak) başlamıştır. 17 Ocak 1897 tarihinde aylık 350 kuruş maaşla söz konusu mahkemenin zabıt kâtipliği vekâletine atanarak asaleten göreve devam etmiştir. Haziran 1898'de boşalan memur muavinliği görevine 1 Mayıs 1899 tarihinden itibaren aylık 600 kuruş maaşla evrak memuru olarak tayin olunmuştur. Ardından 9 Temmuz 1899 tarihinden itibaren 700 kuruş maaşla aynı mahkemenin zabıt kâtipliğine naklen görevlendirilmiştir. Ahmet Rıfat Efendi, 31 Aralık 1903 tarihinde 400 kuruş maaşla Serfiçe Sancağı Bidayet Mahkemesi başkâtip muavinliğine

atanmıştır.14 Ekim 1907 tarihinde ise 600 kuruş maaşla aynı mahkemenin başkâtipliğine terfi edilmiştir (BOA, SAİDd., 155-131, 1879).

4.2. Osman Nuri Bey

Ahmed Hüsnî Beyin oğludur. 1879 tarihinde Serfiçe kasabasında doğmuştur. Osman Nuri Bey rüşdiye derecesinde eğitim aldıktan sonra Manastır Mekteb-i İdâdî'sinde öğrenim görmüş ardından Mekteb-i Hukuk-ı Şahâne'de tahsilini tamamlamış ve söz konusu mektebin şهادetnamesini (diplomasını) almıştır. Ayrıca Mekteb-i Hukuk-ı Şahâne'de mezuniyet derecesi hakkını kazanmıştır. Türkçe ve Fransızca konuşur, ayrıca Rumca okur-yazardır. 8 Nisan 1906 tarihinde 322 kuruş yevmiye ile Düyûn-ı Umûmiye'nin Osmaniye İrade-i Merkeziyesi Umur-ı Hukuk Müdürlüğü Kalemî'nde göreve başlamıştır. 14 Eylül 1906 tarihinde aylık 400 kuruş maaşla görevlendirilmiştir. Osman Nuri Bey Mart 1907 başarılı hizmetleri dolayısıyla üçüncü rütbe ile taltif edilmiştir. Osman Nuri Bey 1 Ekim 1907 tarihinde aylık 900 kuruş maaşla Umur-ı Hukukiyye Müdürlüğü kalemine yazı işleri kâtipli olarak terfi ettirilmiştir. Ardından 14 Mayıs 1909 tarihinde aylık 1.000 kuruş maaşla Hukuk Müşavirliği muavinliğine tayin edildiğinden katiplik görevinden kendi talebiyle ayrılarak 14 Temmuz 1910 tarihinde görevine başlamıştır. Osman Nuri Bey, 20 Nisan 1912 tarihinde Serfiçe sancağı mebusluğuna seçilmiştir. Aynı yıl 23 Haziran tarihinde, Meclis-i Mebusan'da Padişah iradesiyle onaylanarak göreve başladığı tespit edilmiştir. Ancak kısa süre sonra görev süresinin sona erdiği anlaşılmıştır. 28 Ocak 1913 tarihinde aylık 2.000 kuruş maaşla Hukuk Müşavirliği muavinliğine tayin edilmiştir. 29 Ekim 1913'te yapılan düzenleme ile maaşı 2500 kuruşa çıkartılmıştır (BOA, SAİDd., 178-398, 1880b).

4.3. Hüseyin Bahr Efendi

Hüseyin Bahri Efendi, Ali Efendi'nin oğludur. Serfiçe kasabasında 1880 tarihinde dünyaya gelmiştir. Serfiçe kasabanın Rüşdiye mektebinde üçüncü sınıfa kadar okuyup daha sonra öğrenimini yarıda bırakmıştır. 1893 tarihinden sonra Alasonya kazası Mâl kaleminde mülazemetle göreve getirilmiş ve askerlik hizmetini yerine getirdikten sonra 2 Kasım 1907 tarihinde aylık 700 kuruş maaşla Alasonya kazası Mâl Kalemine tayin edilmiştir.

Daha sonra 12 Mart 1911 tarihinde aylık 1.250 kuruş maaşla Alasonya kazası Ziraat Bankası sandığı memuru refakatine tayin olunarak fiilen göreve başlamıştır (BOA, SAİDd., 172-349, 1880a).

4.4. Ahmed Rif'at Efendi

Ahmed Rif'at Efendi, Serfiçe kasabasından Kethüda Mü'min Ağa'nın oğludur. 24 Aralık 1880 tarihinde Serfiçe kasabasında doğmuştur. Serfiçe ibtidai mektebinde ilk öğrenimini tamamlamış ardından Rüşdiye mektebinde dönemin temel derslerini görmüştür. Ahmed Rif'at Efendi Türkçe ve Rumca konuşabilmekte ve Türkçe yazı yazabilmektedir. 23 Mart 1896 tarihinde Serfiçe sancağı Adliye ve Muhasebe Kalemine mülazemetle girmiştir. 13 Mayıs 1901 tarihinde aylık 155 kuruş maaşla evrak muavinliğine tayin edilmiştir (BOA, SAİDd., 107-107, 1881b).

4.5. Ahmed Şükrî Efendi

Ahmed Şükrî Efendi, Serfiçe kasabasından Hüseyin Ağa'nın oğludur. 12 Haziran 1881 tarihinde Serfiçe kasabasında doğmuştur. Serfiçe İbtidai mektebinde temel eğitimini aldıktan sonra Rüşdiye mektebinde tahsil görmüştür. Türkçe yazabilmekte ve Rumca konuşabilmektedir. 11 Temmuz 1896 tarihinde Serfiçe Sancağı Meclis-i İdare Kalemine mülazemetle girmiştir. 14 Şubat 1900 tarihinde aylık 240 kuruş maaşla mahkeme kalemi memur refakatine, 30 Temmuz 1901 tarihinde ise aylık 317 kuruş maaşla evrak memurluğu muavinliğine tayin edilmiştir (BOA, SAİDd., 104-188, 1881a).

4.6. Mehmed Emîn Bey

Mehmed Emin Bey, Edirne vilâyeti vergi müdürlüğünden emekli Yahyâ Efendi'nin oğludur. 1882 Serfiçe kasabasında doğmuştur. Kuleli Tıbbiye-yi Askeriyesi'nde ve Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de eğitimini tamamlayarak 26 Şubat 1904 tarihinde icazetnamesini almıştır. Fransızca'yı ve kısmen Almanca ile oldukça Rumca'yı konuşabildiği, tercüme hâlinde belgede mevcuttur.

Abdâl Hasan adlı tıbbiyeye dair risaleyi Türkçeye tercüme etmiş ve Salodol adıyla dış suyu icadı ederek resmî ruhsatını elde etmiştir. 6 Kasım 1907 tarihinde geçici olarak Yemen'e sevk edilecek seyyar hastane tababetine tayin olunmuş ise de belirtilen makama gitmeyerek 2 Kasım 1907 tarihinde Mekteb-i Harbiye tababetine, 7 Mayıs 1908 tarihinde Gülhane seririyatı (klinik) cerrahî muallimliğine ve cerrahî harp tedrisatına memur edilerek 14 Kasım 1908 tarihinde askerlik sınıfından emekliye ayrılmıştır. 30 Ağustos 1911 tarihinde 1.350 kuruş yarım maaşla Hüdavendigâr vilayeti Sıhhiye Müdürü vekâletine atanmıştır. 6 Ekim 1911 tarihinde bu göreve fiilen başlamış ve hizmetine devam etmiştir. Vazifesine bağlılığı ve liyakati sebebiyle 9 Kasım 1911 tarihinde 2.500 kuruş maaş ve heyet-i teftişîye kararıyla söz konusu müdüriyete asaleten tayin edilmiştir. Hüdavendigâr vilayeti valiliğince görevindeki başarısı ve üstün hizmeti resmen tasdik edilmiştir (BOA, SAİDd., 196-423, 1882b).

4.7. Rif'at Efendi

Rif'at Efendi, Serfiçe kasabasından İbrahim Ağa'nın oğludur. 24 Ocak 1882 tarihinde Serfiçe kasabasında doğmuştur. Serfiçe ibtidâî mektebinde ilk tahsilini tamamladıktan sonra rüşdiye mektebinde ilim ve fen ilimleri tahsil etmiştir. Türkçe yazabilmektedir. Ekim 1896 başlarında stajyerlik üzere Serfiçe Sancağı Meclis-i İdare Kalemine girmiştir. 30 Ağustos 1899 tarihinde 45 kuruş maaşla adı geçen evrak kalemi mukayyitliğine tayin edilmiştir (BOA, SAİDd., 110-159., 1882c).

4.8. Mehmed Rif'at Efendi

Mehmed Rifat Efendi, Serfiçe sancağında bulunan Taşlık Mahallesi İmam Vekili ve Bidâyet Mahkemesi odacısı Halil Efendi'nin oğludur. 1885 tarihinde Serfiçe'de dünyaya gelmiştir. Serfiçe sıbyan mektebinde ilk tahsilini tamamladıktan sonra Mekteb-i Rüşdiye-i İdadîsinde olan ulûm ve fûnûn (orta ve lise düzeyi ilim ve fen dersleri) tahsil etmiştir. Türkçe okuyup yazabildiği ve Fransızcaya aşina olduğu bilinmektedir. Bir süre Serfiçe Sancağı Nidâyet mahkemesi müdde-i umûmî muavinliği kaleminde stajyer olarak görev yaptıktan sonra 16 Ocak 1904 tarihinde 98 kuruş maaşla Serfiçe Muhasebe Kalemi mübeyyizliğine tayin edilmiştir. 20 Ocak 1905 tarihinde 120 kuruş maaşla evrak kalemi mukayyidliğine ve 15

Eylül 1906 tarihinde 150 kuruş maaşla vâridat kâtibi refakatine atanmıştır. Ardından 26 Ocak 1908 tarihinde yapılan tanzifat sırasında 500 kuruş maaşla birinci derece iblağ kâtibi muavinliğine nakledilmiştir (BOA, DH.SAİDd., 144-313, 1886b).

4.9. Süleymân Efendi

Süleymân Efendi, Rûşen Ağa'nın oğludur. 1886 senesinde, Serfiçe sancağına bağlı Velondos nahiyesinde doğmuştur. Serfiçe mekteb-i i'dâdî-i mülkîsinde verilen dersleri tamamlayarak 11 Eylül 1903 tarihinde mezun olmuştur. 14 Mayıs 1905 tarihinde Serfiçe Sandığı Muhasebe kâtipliği refakatine tayin olunarak fiilen göreve başlamıştır. Tercüme-i Hâl varakasında, görevini sağlıklı ve başarıyla ifa ettiği tasdik edilmiş ve Ziraat Bankası müdüriyet-i umumiyesinden hizmette bulunduğu teyit olunmuştur (BOA, SAİDd., 156-319, 1886a).

4.10. Yusûf Ziya Efendi

Yusuf Ziya Efendi, Samarra kazası telgraf ve posta merkezi müdürü Ferid Efendi'nin oğludur. 1887 Serfiçe kasabasında doğmuştur. Sıbyan mektebinde temel ilimler ve Bayezid mekteb-i rüşdiyesinde verilen dersleri almıştır. Türkçe okuyup yazabildiği Tercüme-i Hâl varakasında yer almaktadır. 1902 senesinde Dersa'âdet (İstanbul) telgrafhanesi muhabere memuriyeti refakatine mülazemetle girmiştir. 14 Nisan 1908 tarihinde 120 kuruş maaşla görevlendirilmiş ve resmen tahkik edilerek icra olunmuştur (BOA, SAİDd., 116-313, 1887).

4.11. Mehmed Sa'îd Efendi

Mehmed Sa'îd Efendi, polis komiserlerinden İbrahim Efendi'nin oğludur. 1887 senesinde Serfiçe kasabasında dünyaya gelmiştir. Nasliç ibtidaisinde ilk eğitimini aldıktan sonra, rüşdiyede ve lisan mektebinde iki sene öğrenim görmüştür. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuyup yazabildiği Tercüme-i Hâl varakasında belirtilmiştir. Manastır idadisinde okutulan dersleri bitirdikten sonra 16 Temmuz 1905 tarihli tasdiknâme'yi almıştır. 14 Temmuz 1907 tarihinden 28 Eylül 1907 tarihine kadar Alasonya kazası tahrirat kalemine stajyer olarak devam etmiştir. 3 Kasım 1907 tarihinde 500 kuruş maaşla Alasonya kazasına bağlı Nakrihor mevkiinde pasaport memurluğuna tayin olunmuştur. Görevini ifa ederken 10 Kasım 1908 tarihinde geçici olarak silah altına alınarak görevinden ayrılmış ve askerlik hizmetini eksiksiz biçimde tamamladıktan sonra 18 Şubat 1909 tarihinde memuriyetine yeniden dönerek vazifeye başlamıştır. Görevini başarıyla yürüttüğü halde geçici olarak silah altına alındığında, Manastır vilayetinin 28 Ekim 1909 tarihli nüfus idaresi genel yazısı ile Alasonya kazası tahrirat kalemine tekrar tayini uygun görülmüştür. 18 Mart 1910 tarihinde, maaşıyla birlikte Milona pasaport memurluğuna tayin edilmesine binaen 24 Nisan 1910 tarihinde Nakrihor'dan ayrılmış ve aynı tarihte Milona'da göreve başlamıştır. Maaşı 400 kuruş olmak üzere Alasonya kazası tahrirat kâtipliğine nakledilmesi üzerine 3 Nisan 1911 tarihinde Milona'dan ayrılmış ve 19 Nisan 1911 tarihinde Alasonya'da vazifesine başlamıştır. Bu memuriyetin bedeli olarak maaşıyla birlikte Serfiçe evrak memuriyetine nakli 21 Mayıs 1912 tarihinde Alasonya'dan ayrılması üzerine uygun görülmüştür. Alasonya tahrirat kâtipliğindeki teftişten beri kendisi hakkında herhangi bir zimmet veya ilişik bulunmadığı bildirilmiştir. Serfiçe'nin işgali üzerine Dersaadet'e gelerek Eylül 1912 tarihinin ortalarına kadar ikamet ettiği kayıtlıdır (BOA, SAİDd., 173-31, 1888a).

4.12. Abdülkadir Zeki Efendi

Abdülkadir Zeki Efendi ilmiye sınıfından olan İslâmoğlu Halil Efendi'nin oğludur. 1898 Serfiçe kasabasında doğmuştur. Serfiçe sancağı ibtidai mektebinde temel ilimleri tahsil ettikten sonra buranın rüşdiye ve idâdî mekteplerinde ilim ve fen derslerini tamamlamıştır. 14 Şubat 1907 tarihli 'aliyyü'l-a'lâ derecede iki kıt'a mezuniyet ve Manastır vilayeti memuriyeti için mâliye imtihan komisyonundan imtihanı birinci dereceye yakın derecede başarı ile vererek 4 Haziran 1907 tarihli bir kıt'a şهادetname almıştır. Türkçe okuyup yazmakta olup Fransızcaya aşinadır. Serfiçe sancağı adliye kaleminde bir süre stajyer olarak görevine devam ederek 14 Nisan 1903 tarihinde aylık 100 kuruş maaşla söz konusu sancağın vergi kalemi defterciliğine atanmıştır. 1 Mart 1905 tarihinde vilayet tarafından yapılan düzenlemeyle maaşı 150 kuruşa yükseltilmiştir. 9 Temmuz 1905 tarihinde ise 350 kuruş maaşla aynı yerdeki köy vergileri kitabetine terfi ederek atanmıştır.

Görevinin Şubat 1907 tarihinde lağvedilmesi üzerine 1 Mart 1908 tarihinden itibaren 250 kuruş maaşla Serfiçe tahsilat kalemi yazmanlığına atanmıştır. Daha sonra 10 Temmuz 1908 tarihinde 400 kuruş maaşla köy vergileri kitabetine yeniden atanmış, 2 Eylül 1908 tarihinde ise aynı maaşla gelir ve tahakkuk kalemi yazmanlığına getirilmiştir. 23 Temmuz 1908 tarihinde, aylık 400 kuruş maaşla bulunduğu yerin köy vergileri yazmanlığına yeniden atanmıştır. 15 Eylül 1908 tarihinde ise aynı maaşla gelir temettü ve tahakkuk kalemine geçirilmiştir. Savaş koşulları nedeniyle Dersaadet'e gelen diğer Rumeli memurlarıyla birlikte Abdülkadir Zeki Efendi'nin görev durumu da incelenmiş 14 Aralık 1910 tarihinden itibaren maaşının 200 kuruşunun kesileceği, kalan yarısının ise 300 kuruş olarak hazineden ödenmeye devam edileceği kayıtlardan anlaşılmıştır (BOA, SAİDd., 188-171, 1888b).

4.13. Mehmed Esad Efendi

Mehmed Esad Efendi, Müftü İzzet Efendi'nin oğludur. 1888 yılında Serfiçe kasabasında doğmuştur. İlk öğrenimini ve rüşdiye (ortaokul) eğitimini aynı kasabada tamamlamış, mezuniyet belgesi (şهادetname) almıştır. Türkçe ve Fransızca dillerinde konuşup yazabilmektedir. Dârü'l-fünûn-ı Osmânî Tıbbiyesi'nin 13 Mayıs 1911 tarihinde icazetnamesi kendisine verilmiştir. 15 Mayıs 1911 tarihinde Kayalar kazası beledî tababetine tayin olunmuş ise de lüzum üzerine daha önce Meclis-i Tıbbiye kararıyla Kayalar kazasına 10 Haziran 1911 tarihinde 225 kuruş maaşla Alasonya kazası beledî tababetine naklen tayin olunarak Haziran 1911 tarihinde görevine başlamıştır (BOA, SAİDd., 182-32, 1889b).

4.14. Mehmed Esüriddin Efendi

Mehmed Esrûdüddîn Efendi, Karahisâr-ı Şarkî muhasebecisi Hasib Bey'in oğludur. 1889 Serfiçe'de doğmuştur. Selânik İdadisinden birinci dereceden mezun olmuştur. 14 Eylül 1907 tarihinden itibaren 9 ay süreyle Selânik İstinaf Müdde-i Umumiliği'nde, 3 Ocak 1910 tarihinden 18 Nisan 1910 tarihine kadar Dersaadet cinayet mahkemelerinde ve ikinci ceza idaresinde görevine devam ettikten sonra 13 Kasım 1911 tarihinde 1.000 kuruş maaşla ancak ilk resmi tayin olarak adliye memuriyetiyle Behnes kazası bidâyet mahkemesi müdde-i umumiliği muavinliğine tayin olunarak göreve başlamıştır (BOA, SAİDd., 191-40, 1889c).

4.15. Ahmet Cevdet Efendi

Ahmed Cevdet Efendi, Beşiktaş mekteb-i rüşdî müdürü Ahmed Hilmi Efendi'nin oğludur. 1889 Serfiçe sancağının Cuma kasabasında doğmuştur. Üsküdar Paşakapısı rüşdiyesi ile mekteb-i idâdî-i mülkiyede okumuştur. Türkçe güzel yazı yazar ve Fransızcaya aşinadır. 11 Ocak 1911 tarihinde 500 kuruş maaşla Manastır vilayeti ma'yyet memurluğuna tayin olunarak göreve başlamıştır. Daha önce Divan-ı Harp'te yazı işleri hizmetinde bulunmuştur. 11 Ocak 1912 tarihine kadar da 100 kuruş maaşla Manastır Cerîde-i İsmiyyesi Resmî İlan Gazetesi yazarlığını yürütmüştür. 13 Ocak 1912 tarihli Meclis-i İdare-i Vilayet mazbatasında hizmetlerinin takdire layık olduğu belirtilmiş ve mazbata aynen kabul edilerek ilgisine bildirilmiştir. Ahmet Cevdet Efendi 26 Haziran 1912 tarihinde düzenlenen belgeye göre, bir sınavda başarı kazanarak 400 kuruş maaşla Dâhiliye Nezareti Muhaberât-ı Umûmiyye Dördüncü Şubesi'ne memur olarak tayin edilmiştir. Bu tayin kararı, 2 Temmuz 1912 tarihli resmî yazıyla onaylanmıştır. 29 Ekim 1913 tarihinde icra edilen teşkilatta 600 kuruş maaşla Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyat Müdürlüğü 3. sınıf kıdemli kâtipliğine nakledilmiştir (BOA, SAİDd., 176-151, 1889a).

4.16. Arslan Lütü Efendi

Arslan Lütü Efendi, Berber Hüsameddin Ağa'nın oğludur. 16 Şubat 1889 tarihinde Serfiçe kasabasında doğmuştur. Serfiçe mekteb-i ibtidâisinde temel eğitimini aldıktan sonra mekteb-i idâdî'nin rüşdiye sınıflarında öğrenimini sürdürmüş ve tahsilini tamamlayarak 28 Ağustos 1902 tarihli ibtidâî şadetnamesi ile 9 Temmuz 1905 tarihli rüşdiye mezuniyet belgelerini almıştır. Ayrıca idâdî mektebinden de bir tasdikname aldığı, Türkçeyi düzgün bir şekilde okuduğu-yazdığı ve Rumca'yı konuşabildiği tercüme-i hâl varakasında belirtilmiştir. Bir süre Serfiçe sancağı muhasebe kaleminde maaşsız olarak görevine devam ettikten sonra 14 Aralık 1909 tarihinde 100 kuruş maaşla ilgili kaleme memur olarak tayin edilmiştir (BOA, SAİDd., 173-139, 1890).

SONUÇ

Biyografi yahut 'hal tercümeleri' adı verilen kayıtlar, tarih araştırmaları açısından son derece kıymetli birer birincil kaynaktır. Özellikle son dönem Osmanlı bürokrasisi üzerinde çalışan biyografi ve prosopografi temelli incelemelerde başvuru olan temel kaynaklardan biri Sicill-i Ahvâl Defterleri olmuştur. Bu çalışmada, söz konusu defterlerde yer alan verilerden hareketle Osmanlı Devleti'nin farklı kademelerinde görev yapan Serfiçeli memurlar ele alınmıştır. Mevcut literatüre bu bağlamda yeni bir katkı sunmak amacıyla Serfiçeli memurların mesleki ve idari kariyerleri analitik bir yaklaşımla değerlendirilmiştir.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde tespit edildiği üzere, Serfiçe doğumlu olup Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatlarında görev üstlenmiş 16 memur bulunmaktadır. Bu memurların doğum tarihleri 1879 ile 1890 yılları arasına tekabül etmektedir. Kayıtlara göre memurların tamamı Müslümandır ve Serfiçe doğumludur. Bazı memurlar hakkında tutulan tercüme-i hâl kayıtları son derece ayrıntılı ve uzun, bazılarında ise daha sınırlı içeriktedir. Bu isimler arasında haklarında en kapsamlı bilgiye sahip olunan kişi Osman Nuri Bey (1879/1880) olmuştur. Ayrıca Serfiçeli memurlardan bazıları Serfiçe'nin işgali üzerine yaşanan olaylar neticesinde memuriyetlerinden bir süreliğine ayrılmak zorunda bırakılmışlardır. Bu

memurlar İstanbul'a gelmek durumunda kalmışlardır. Bunlar Mehmed Sa'id Efendi ve Abdülkadir Zeki Efendi olarak tespit edilmiştir.

Söz konusu memurların görev yaptıkları dönemler ve taşıdıkları sorumluluklar incelendiğinde, Serfiçe doğumlu memurların yalnızca Serfiçe kazasıyla sınırlı kalmayıp farklı vilayet ve kazalarda da çeşitli idari ve adli görevlerde yer aldıkları görülmektedir. Üstlendikleri görevler, sahip oldukları eğitim, yetenek ve diplomatik niteliklerle uyumlu olmuş memuriyetleri süresince mülazemetlik, nakil, istifa, iade edilme gibi süreçlerle de karşılaşmışlardır. Genel itibarıyla başarılı bir hizmet grafiği sergilemiş, üzerlerine tevdi edilen görevleri layıkıyla ve istikrarla yerine getirmişlerdir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma, bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun şekilde metin içinde atıf gösterilerek kaynakçada yer verilmiştir. Araştırma verilerinin doğruluğu ve güvenilirliği titizlikle sağlanmıştır. Çalışma sırasında etik ihlallere (intihal, sahtecilik, çarpıtma vb.) yer verilmemiş olup, tüm aşamalarda şeffaflık ve etik sorumluluk gözetilmiştir. Bu bağlamda, etik kurul onayı gerektiren bir durum söz konusu olmadığından ayrıca bir izin alınmamıştır.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu makale, tüm süreçleriyle tek yazar tarafından hazırlanmıştır. Araştırma konusu belirleme, literatür taraması, veri toplama ve analiz, sonuçların değerlendirilmesi, makalenin yazımı ve düzenlenmesi gibi tüm aşamalar yazarın bireysel katkısıyla gerçekleştirilmiştir. Makale hazırlanırken başka bir kişi ya da kuruluştan yazım, analiz veya danışmanlık desteği alınmamıştır.

Etik Kurul İzni

Bu makalede etik kurul iznine gerek yoktur. Etik kurul kararı gerekmediğine ilişkin ıslak imzalı onam formu sistem üzerindeki makale süreci dosyalarında yer almaktadır.

Çıkar Beyanı

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir.

KAYNAKÇA

Akbulut, M. (2015). Sicill-İ Ahvâl defterlerine göre Osmanlı bürokrasisinde Alâiyeli memurlar. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 87-92. <https://doi.org/10.20860/ijoses.40554>

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1879). DH.SAİDd., 155-131, 14 Aralık 1879.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1880a). SAİDd., 172-349, 2 Aralık 1880.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1880b). SAİDd., 178-398, 2 Aralık 1880.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1881a). SAİDd., 104-188, 22 Kasım 1881.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1881b). SAİDd., 107-107, 22 Kasım 1881.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1882a). DH.SAİDd., 107-105, 11 Kasım 1882.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1882b). DH.SAİDd., 196-423, 11 Kasım 1882.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1882c). SAİDd., 110-159, 11 Kasım 1882.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1882d). SAİDd., 128-59, 11 Kasım 1882.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1883). DH.SAİDd., 127-187, 31 Ekim 1883.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1886a). SAİDd., 156-319, 28 Eylül 1886.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1886b). DH.SAİDd., 144-313, 28 Eylül 1886.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1887a). SAİDd., 116-313, 18 Eylül 1887.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1888a). SAİDd., 173-31, 6 Eylül 1888.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1888b). SAİDd., 188-171, 6 Eylül 1888.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1889a). SAİDd., 176-151, 26 Ağustos 1889.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1889b). SAİDd., 182-32, 26 Ağustos 1889.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1889c). SAİDd., 191-40, 26 Ağustos 1889.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi. (1890). SAİDd., 173-139, 16 Ağustos 1890.

Değirmenci, K. (2021). Osmanlı bürokrasisinde Gedizli memurlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 69, 173–190. <https://doi.org/10.51290/dpusbe.873239>

Erken, İ. (2021). Müstakil Serfiçe sancağının teşkili ve idaresi (1881-1888). *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 44, 203-223. <https://doi.org/10.30794/pausbed.761358>

Kabak, O. (2013). *Kuzey Yunanistan'da Osmanlı klasik döneminde üç şehir (Yanya, Kesriye, Serfice)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Kayapınar, L. (2002). *Yunanistan'da Osmanlı egemenliğinin kurulması, Türkler*, C. 9. Yeni Türkiye Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Serfiçe was incorporated into the Ottoman land system and continued to exist within the empire's borders until the beginning of the 20th century. This study focuses on 16 civil servants born in Serfiçe between 1878 and 1890, as recorded in the Ottoman Archives' Registers of Personal Status. All of these civil servants were Muslim; no non-Muslim civil servants were found in the records. This study evaluates this group of civil servants in terms of their social origins, families and reputations, educational backgrounds, and professional development, presenting them as a group biography.

The Sicill-i Ahvâl registers contain records of 16 officials born in Serfiçe. All of these officials are of Muslim origin. Of the Muslim officials, 14 have double names, and 2 have single names. The most common name among Muslim officials is Mehmet. There are two officials with the name Ahmet Rıfat. The birth dates of the officials range between 1879 and 1890. The earliest born official is Ahmet Rıfat Efendi, born in 1879, and the latest born is Arslan Lütü Efendi, born in 1890. The ages at which they started their official duties ranged from 16 to 31. Of the

officials from Serfiçe, 14 have the title of Efendi and 2 have the title of Bey. The officials with the title of 'Bey' are Osman Nuri Bey and Mehmed Emin Bey.

Clues regarding the social origins of the Serfiçeli civil servant group can be determined by examining the titles held by their fathers. Looking at the titles at the end of the fathers' names of the Serfiçeli civil servants, it is seen that 6 'Ağa,' 8 'Efendi', and 2 'Bey' were used. No civil servant father was found whose title was not specified. If the civil servant fathers are evaluated in terms of their professions, information about the father's profession is available for only 10 out of 16 civil servants. These professions include merchant, tax director, court clerk, telegraph and post director, police commissioner, member of the scholarly class, mufti, finance accountant, secondary school director, and barber. No information is given about the father's profession of the remaining 6 officials. When filling out the biographical form, the surnames of the officials' families were also recorded. The records include the family name of only one of the 16 officials. It was determined that Abdülkadir Zeki Efendi's family name was İslamoğlu. The Registers of Personal Records show that information regarding the official's education level is given immediately after the place and year of birth. The primary education institutions attended by the officials from Serfiçe are primarily indicated. It was determined that only Mehmed Emin Bey had a partial knowledge of German. Of the officials in question, 7 knew Greek, 4 knew both Greek and French, and 4 knew only French as a foreign language. There is no information available regarding the foreign languages known by officials Hüseyin Bahri Efendi, Süleyman Efendi, and Mehmed Esüriddin Efendi.

The records detail the education received by the officials. Almost all of them completed their primary education in what were then called elementary schools (sibyan/ibtidai mektepleri). It has been determined that they studied religious sciences in elementary schools and sciences in secondary schools (rüşdiye). Looking at the educational background of the officials born in Serfiçe, it is noteworthy that there is no consistent standard. Almost all of the 16 officials attended elementary, primary, and secondary schools (sibyan, iptidai, rüşdiye). It has been determined that 2 of these officials attended elementary schools, and 9 attended primary schools (ibtidai). Furthermore, it appears that 2 officials attended secondary school (rüşdiye). One official, Hüseyin Bahri Bey, is recorded as having dropped out of secondary school after completing the third grade.

While records regarding the onboarding process of civil servants are not always systematic, it is observed that some civil servants began their careers through an apprenticeship program. When examining the ages at which civil servants entered service, it is noteworthy that there is no consistent standard. In this context, the civil servants from Serfiçe, who are the subject of our study, generally held administrative positions such as clerical roles, but also served in units such as finance, security, public order, law, and the judiciary. Furthermore, some civil servants held administrative and managerial positions. There are significant differences in the distribution of civil servant numbers among the departments where Serfiçe civil servants worked. It appears that some of these civil servants began their careers through an apprenticeship program, while others started directly as permanent staff. Regarding the ages at which they started their duties, a specific standard cannot be established. Nine of these officials underwent varying periods of probationary service. These are Hüseyin Bahri Efendi, Ahmed Rif'at Efendi, Ahmed Şükri Efendi, Rif'at Efendi, Mehmed Rif'at Efendi, Yusuf Ziya

Efendi, Mehmed Sa'id Efendi, Abdülkadir Zeki Efendi, and Mehmed Esirüddin Efendi. Osman Nuri, Mehmed Emin Bey, Süleyman Efendi, Mehmed Esad Efendi, and Ahmet Cevdet Efendi started their duties directly as permanent staff.

When examining the institutions where the civil servants from Serfiçeli served, a distribution across different levels of the state's financial, administrative, and judicial organizations is noticeable. In this context, it has been determined that these civil servants held various positions in central institutions such as the Public Debt Administration, the Agricultural Bank, the Ministry of Justice, the Land Registry Office, the Treasury, the Court of First Instance, the Population Directorate, and the Ministry of Finance, as well as in provincial units affiliated with the Ministry of Telegraph and Post. Their assignments included cities such as Serfiçe, Alasonya, Thessaloniki, and Monastir. Of these officials, only Mehmed Emin Bey served in Bursa, which is referred to as the Hüdavendigâr Sanjak. Officials from Serfiçe who performed well were rewarded with promotions and ranks, while those who abused their positions were punished. Osman Nuri Bey was among those who received a promotion. No official has been identified as having been punished for abuse of power.